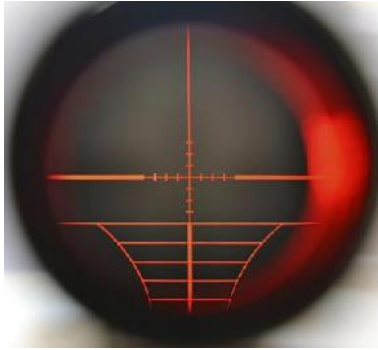

RIŻORSA 8

Xenarji

Xenarju 1: Qtil Imqabbad mill-Gvern

Sors: *MartinaVaculikova/iStock*

Każijiet ta' qtil imqabbad mill-gvern huma assassinji li gvern jordnahom, jew saħansitra jwettaqhom, għal raġunijiet politiċi. Filwaqt li din mihijjex Prattika komuni, fl-imgħoddi ġrat taħt reġimi differenti, sew totalitarji kif ukoll demokratiċi. Bħal f'kull każ ta' qtil, il-qtil imqabbad mill-gvern jikser dritt bażiku tal-bniedem – id-dritt għall-ħajja.

Bħala eżempji ta' każijiet li ġew diskussi bħala każijiet marbuta ma' qtil imqabbad mill-gvern nistgħu nsemmu:

1. L-Operazzjoni “Il-Qilla ta' Alla” wara l-massakru ta' Munich fl-1972, meta tim mill-Iżrael, fuq ordnijiet tal-Prim Ministru ta' dak il-pajjiż, ta l-kaċċa lit-tliet assassini Palestinjani li kienu għadhom ħajjin mill-grupp li kien qatel 11-il atleta Iżraeljan, u qatilhom;
2. Il-politika “shoot to kill” (spara biex toqtol) fl-Irlanda ta' Fuq fit-tmeninijiet, meta għadd ta' persuni suspettati allegatament inqatlu deliberatament minn uffiċjali u suldati li m'għamlu l-ebda tentattiv jarrestawhom qabel ma qatluhom.

Xenarju 2: Detenzjoni Indefinita bla Proċess fil-Qrati

Sors: *sakhorn38/iStock*

Id-detenzjoni indefinita tfisser li l-istat iżomm lil persuna arrestata fil-ħabs mingħajr ma jsirilha proċess fil-qrati. Id-detenzjoni indefinita tikser id-drittijiet tal-bniedem tal-persuna arrestata, għax

DAR L-ISTORJA EWROPEA

tmur kontra t-twemmin li kull persuna akkużata għandha titqies li hija innocenti sa ma tingħata l-prova li hija ħatja. Minkejja li mhijiex prattika komuni, f'dawn l-aħħar snin xi gvernijiet żammew lil individwi suspettati li kienu mdaħħlin f'atti ta' terroriżmu jew tradiment tal-istat fid-detenzjoni indefinita.

Fost l-eżempji ta' kazijiet marbuta mad-detenzjoni indefinita, nistgħu nsemmu:

1. L-operazzjoni "Demetrius" tal-armata Brittanika, li kienet tinkludi l-arrest u l-internament ta' mijiet ta' Irlandiżi li allegatament kienu involuti mal-Armata Repubblikana Irlandiża (IRA).
2. Guantanamo Bay, ħabs f'Kuba taħt il-kontroll tal-Amerikani, jopera bħala centru ta' detenzjoni fejn persuni suspettati jinżammu għal perjodi twal.

Xenarju 3: Is-Sorveljanza Globali

Sors: © Hellertoon

Is-sorveljanza globali tirreferi għas-sorveljanza tal-massa fuq popolazzjonijiet sħaħ bla rispett għall-fruntieri nazzjonali. Dan mhuwiex xi kunċett ġdid, u minbarra l-konnotazzjonijiet politiċi tiegħu, jirreferi wkoll għas-sorveljanza fuq popolazzjonijiet għal raġunijiet tas-saħħa. Is-sorveljanza globali mwettqa għal raġunijiet politiċi tikser, fost hwejjeġ oħra, id-dritt tal-individwi għall-privatezza. Fl-2013, Edward Snowden, impjegat tan-National Security Agency (l-Aġenzija tas-Sigurtà Nazzjonali, NSA) tal-Istati Uniti, żvela sensiela ta' dokumenti li kixfu beraħ is-sorveljanza globali mwettqa mill-aġenzija fejn kien jaħdem.

- Hemm ċirkostanzi li fihom id-drittijiet tal-bniedem qatt jistgħu jiġu sospiżi jew aboliti?
- Nistgħu niġġustifikaw li ncaħħdu lil xi ħadd mid-drittijiet tal-bniedem tiegħu sabiex niproteġu l-ġid komuni tas-soċjetà ingenerali?
- U meta tieqaf tali każda tad-drittijiet? X'taħseb dwar dan; taqbel mal-idea li xi ħadd jiġi mcaħħad minn drittijietu f'ċerti ċirkostanzi?
- Il-ħtigijiet tas-soċjetà ingenerali huma aktar importanti mid-drittijiet tal-bniedem ta' individwu?
- U min, fl-aħħar mill-aħħar, għandu d-dritt jiddeċiedi jekk id-drittijiet ta' persuni suspettati jistgħux jitneħħew?